

Amsterdam, 27 september 2012

Positie Nederlandse leasemaatschappijen t.a.v. Belastingplan 2013: ernstige gevolgen voor het bedrijfsleven door stagnerende afzet en onfinancierbaarheid van (duurzame) productiemiddelen

De Nederlandse Vereniging van Leasemaatschappijen (NVL) vraagt aandacht voor de vergaande en onwenselijke gevolgen van Artikel IX van het Belastingplan 2013. Het Belastingplan 2013 is een wetsvoorstel dat op Prinsjesdag aan het parlement is aangeboden en op korte termijn in de Tweede Kamer behandeld zal worden. Dit artikel IX wordt in onderdeel 9 van de Memorie van Toelichting besproken onder de onzuivere kop *Constructiebestrijding bodem(voor)recht*.

SAMENVATTEND

De NVL stelt met onbegrip vast dat de overheid in deze tijden van crisis maatregelen neemt die de belangen van het Nederlandse bedrijfsleven ernstig in gevaar brengen, en bovendien een rem dreigen te vormen op kredietverlening, o.a. in de vorm van leasing. Hierdoor dreigen bedrijven hun investeringen uit te stellen, wat een negatief effect heeft op de economische groei.

Bovendien is de NVL van mening dat de overheid zich illusies maakt over de verwachte opbrengsten, integendeel, de maatschappelijke kosten zullen de baten overstijgen.

De NVL vraagt onmiddellijke intrekking van dit ondoordachte wetsvoorstel uit het Belastingplan 2013 en dringt aan op een passende en zorgvuldige consultatie van de belanghebbende partijen, waaronder de leasingbranche.

De NVL weet zich gesterkt door het spoedadvies van de Raad van State waarin gelijkkluidende argumenten haarscherp zijn beschreven.

STANDPUNT NVL

De NVL heeft na intensief intern beraad en na overleg met andere belanghebbende partijen de volgende standpunten over deze voorgestelde wetswijziging geformuleerd.

1. Grote negatieve maatschappelijke effecten

Invoering van de voorgestelde regeling zal ernstige maatschappelijk negatieve effecten hebben, waaronder in ieder geval:

- Stagnatie van leverancierskrediet en leveranties van (duurzame) productiemiddelen vanaf 1 januari 2013 omdat het (thans zeer gebruikelijke en bruikbare) eigendomsvoorbehoud de facto onklaar gemaakt wordt; hierdoor zullen Nederlandse (en buitenlandse) producenten en hun afnemers van dergelijke goederen hard geraakt worden; overigens is het bestaan van het bodem(voor)recht van de ontvanger een

figuur die uniek is in Europees perspectief, het is de vraag of de versterking van dit recht geen onaanvaarbare handelsbelemmering oplevert;

- Een dreigende stilstand van de financiering van (duurzame) kapitaalgoederen voor het bedrijfsleven door banken en leasemaatschappijen vanaf 1 januari 2013; hierdoor zullen Nederlandse ondernemers belemmerd worden in de vervanging van productiemiddelen en in de verdere groei van hun onderneming door uitbreiding van productiemiddelen;
- Een aanzienlijke stijging van het aantal faillissementen van ondernemingen zonder mogelijkheid van (efficiënte) doorstart in het laatste kwartaal van 2012 en het eerste kwartaal van 2013; en
- Een ernstige bedreiging van leasing als essentiële financieringsmethodiek voor het bedrijfsleven en met name het MKB, dit terwijl het MKB, ook door het Ministerie van E.L.&I., als motor gezien wordt om de Nederlandse economie aan te jagen.

In het Nader Rapport worden naar aanleiding van het kritische advies van de Raad van State over dit voorstel door de staatsecretaris van Financiën de negatieve effecten gebagatelliseerd. Zonder enige verder onderbouwing wordt gesteld dat niet verwacht wordt dat door de wetwijziging drastische verschuivingen voor wat betreft financieringen zullen ontstaan. De NVL is van mening dat geen zorgvuldig handelend financierer meer zal durven financieren op basis van bodemzaken.

In het Nader Rapport wordt toegezegd dat de effecten na invoering door De Nederlandse Bank (DNB) zullen worden gemonitord. Dit is een onzuivere geruststelling omdat deze is gebaseerd op een juridische en feitelijke misslag: DNB heeft geen wettelijke taak om leasing te superviseren én DNB heeft geen middelen om de dalende afzetten van producenten als gevolg van wijziging van de wet op dit punt te monitoren. Daarnaast is de NVL van oordeel dat het beter is schade te voorkomen dan te monitoren.

2. Geen, of slechts een gering, voordelig effect

Het (enige) voordeel van de invoering van de voorgestelde regeling zou volgens de Memorie van Toelichting een belastingbate zijn van (structureel) Eur 100 miljoen per jaar. Dit bedrag wordt niet concreet onderbouwd. Er wordt over het hoofd gezien dat deze structurele bate niet rechtstreeks aan de Staat toekomt: dit zijn baten voor faillissementsboedels en deze baten komen ten goede aan alle boedelcrediteuren, waaronder de curator, verhuurders en personeel.

Ook wordt geen rekening gehouden met het feit dat dit bedrag aanzienlijk lager zal zijn (i) door versnelde uitwinningstrajecten de maanden voorafgaande aan de wetwijziging, en (ii) door de verlaagde afzet (en dus: inzet) van productiemiddelen. Belangrijker nog is dat het eventuele inkomstenvoordeel van de Staat in ieder geval meer dan teniet gedaan zal worden door de maatschappelijke en economische schade die het gevolg is van de bovengeschetste nadelige effecten, en derhalve niet structureel is.

3. Het voorstel is ondoordacht. Door de gekozen methode om tot wetwijziging te komen toont de overheid zich een onbetrouwbaar partner van het bedrijfsleven en bedrijfsfinanciers.

Terecht is de Raad van State in een gevraagd spoedadvies over dit voorstel uiterst kritisch. De Raad stelt *“het gaat om een maatregel die ingrijpend is”*, en concludeert dat *“een afzonderlijk wetsvoorstel gerechtvaardigd is waarbij zonder tijdsdruk en eerst na consultatie van relevante partijen een weloverwogen afweging van de voor- en nadelen en de effecten van de voorgestelde maatregelen kan worden gemaakt.”* Niettegenstaande dit negatief advies heeft de Minister toch besloten de tekst ongewijzigd aan de Tweede Kamer te sturen vergezeld van een Nader Rapport wat inhoudelijk geen enkel argument van de Raad van State weerlegt.

De NVL heeft aan de basis gestaan van het Leasebesluit dat sinds 1999 tot op heden naar tevredenheid heldere regels geeft rond de verdeling van objecten van een insolvente onderneming tussen de ontvanger en leasemaatschappijen. Deze regels zijn de vrucht geweest van intensief overleg. Door dit voorstel tot wetwijziging worden de verhoudingen eenzijdig op scherp gezet.

De overheid toont zich een onbetrouwbare partner van het bedrijfsleven en bedrijfsfinanciers (i) door dit voorstel tot wetwijziging te doen *zonder* goed overleg met de betrokken belanghebbende partijen, (ii) door dit voorstel te doen *zonder* goed onderzoek naar de nadelige effecten gedaan te hebben, en (iii) door gebruik te maken van een methode van wetwijziging die *onvoldoende* waarborgen geeft voor een degelijke en diepgaande discussie naar deze (ook volgens de Raad van State) ingrijpende effecten.

4. Het advies van de Raad van State moet worden gevolgd.

De NVL sluit zich volledig aan bij het spoedadvies van de Raad van State en doet een klemmend beroep op de wetgever om Artikel IX (dat onder de misleidende kop *Constructiebestrijdingbodem(voor)recht* is voorgesteld) te schrappen uit het pakket maatregelen opgenomen in het Belastingplan 2013. De NVL is bereid, net als in 1999, met het Ministerie van Financiën overleg te voeren in het kader van een consultatie.

INHOUDELIJKE TOELICHTING

Het voorstel betreft de spelregels die gelden bij zgn. bodemzaken. Dat zijn kort samengevat inventaris en machines die bedoeld zijn om te worden gebruikt op de productielocatie(s) of vestigingsplaats(en) van een ondernemer. Op basis van de Invorderingswet¹ heeft de ontvanger voor in de Invorderingswet genoemde belastingen² een voorrecht op de opbrengst van deze bodemzaken dat sterker is dan het pandrecht van een financier op deze bodemzaken of het eigendomsvoorbehoud van een leverancier of lessor van deze bodemzaken. Als gevolg daarvan kan de ontvanger die bij de belastingschuldige bodembeslag heeft gelegd voor de openstaande bevoorrechte belastingen zich bij voorrang verhalen op de opbrengst van deze zaken. Bij een faillissement van de belastingschuldige oefent de curator de rechten van de

¹ Artikel 21 e.v.

² Voornamelijk Loon- en Omzetbelasting

ontvanger uit.³

Het kan voorkomen dat financiers en ontvanger strijden om de positie wie als eerste verhaal kan nemen op deze bodemzaken. Financiers maken daartoe gebruik van de wettelijke verhaalsmogelijkheden zoals het in vuistpand (bezit) nemen van de bodemzaken op basis van een pandhoudersbeslag of beslag tot afgifte van onderpand of eigendom.⁴ Gezien de grote impact van het op basis van beslag fysiek afvoeren van de bodemzaken (kosten demonteren en afvoeren, waardevermindering van de bodemzaken en beperking van de mogelijkheden tot een snelle herstart na faillissement: kortom: kapitaalvernietiging) geven de financiers indien mogelijk de voorkeur aan het huren van de bodem van de belastingschuldige zodat de bodemzaken niet meer voldoen aan de kwalificatie bodemzaak uit de Invorderingswet en niet fysiek verwijderd hoeven te worden. Deze bodemverhuurconstructie is door de Hoge Raad aanvaard en recent opnieuw door de rechter getoetst en legitiem geoordeeld.⁵ Een snelle doorstart van de onderneming wordt door deze handelwijze niet belemmerd; deze wordt juist hierdoor mede mogelijk gemaakt.

De thans voorgestelde mededelingsplicht en wachttijd van 4 weken belemmert de snelle afwikkeling van een boedel en daarmee een doorstart. De pandhouder, de leverancier onder eigendomsvoorbehoud, de huurverkoper of lessor ziet zijn in het Burgerlijk Wetboek geborgde rechten uitgehold worden. Doordat gedurende 4 weken wettelijke rechten niet mogen worden uitgeoefend, kan de ontvanger altijd bodembeslag leggen vóórdat de pandhouder, de leverancier onder eigendomsvoorbehoud, de huurverkoper of de lessor zijn rechten kan uitoefenen. Dit is een ongerechtvaardigde beloning voor het bestaande trage overheidshandelen.

Het voorstel wordt toegelicht onder de kop ‘constructiebestrijding bodem(voor)recht’ maar inhoudelijk gaat het voorstel aanzienlijk veel verder dan deze kop doet vermoeden. Het pandrecht en het eigendomsvoorbehoud van leveranciers, huurverkopers en lessors zijn rechten die zijn verankerd in het Burgerlijk Wetboek. Deze rechten worden een wassen neus. Op deze wijze worden in de praktijk voor de financiering van ondernemingen belangrijke en veel gebruikte en in het Burgerlijk Wetboek vastgelegde (zekerheids)rechtsfiguren gereduceerd tot onzekerheden die in de praktijk geen enkele waarde meer hebben.

Dit zal leiden tot aanzienlijke schade bij reeds verleend leverancierskrediet, immers de opbrengst van het object zal in de praktijk als eerste worden aangewend ten gunste van de ontvanger, of beter: alle boedelcrediteuren. Leveranties zullen stagneren als afnemers niet contant kunnen betalen. Geen zorgvuldig handelende financier zal gelden verstrekken op basis van objecten waarvan de opbrengst in geval van faillissement naar boedelcrediteuren gaat.

Een zwaarwegend gevolg van wijziging van de wet in de zin die nu wordt voorgesteld is dus dat financiers hun financieringsbeleid zullen aanpassen waardoor afnemers niet met externe hulp van financiers de aankoop kunnen realiseren. Nederlandse ondernemers zullen niet of

³ Artikel 57 lid 3 Faillissementswet

⁴ Artikel 496 Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (Rv.) regelt het pandhoudersbeslag. De leverancier of lessor met een eigendomsvoorbehoud kan beslag tot afgifte leggen ex artikel 492 Rv.

⁵ Hof Arnhem, 1-11-2011, RI 2012,

alleen tegen extra c.q. aanvullende zekerheden (niet zijnde pandrechten op de te financieren machines e.d.) of hogere kosten, financiering kunnen verkrijgen die nodig is voor de vervanging of verdere uitbreiding van productiemiddelen.

Leveranciers van deze duurzame productiemiddelen zullen niet langer kunnen vertrouwen op hun eigendomsvoorbehoud en vooruitbetaling verlangen.

De economische schade die hieruit voort vloeit zal een veelvoud bedragen van de eerder genoemde financieringsverliezen en staan niet in verhouding tot de extra belastingontvangsten die naar schatting volgens de Memorie van Toelichting EUR 100 miljoen zouden zullen bedragen.

De Raad van State is dan ook terecht (in een spoedadvies dat binnen vier werkdagen is opgesteld) uiterst kritisch over dit voorstel. De Raad van State stelt:

Het gaat om een maatregel die ingrijpend is niet alleen voor het MKB maar ook voor het grotere bedrijfsleven. Het gevolg van de voorgestelde wijziging is dat de thans gebruikelijke voorbehouden en zekerheden vrijwel illusoir worden. Niet onaannemelijk is dat bijvoorbeeld een toeleverancier niet meer onder eigendomsvoorbehoud zal leveren, maar contante betaling zal eisen. Dat levert in de praktijk financieringsproblemen op die het bedrijfsleven, zeker op dit moment, geen goed doen. Ook is het niet ondenkbaar dat het versterken van de positie van de ontvanger negatieve gevolgen heeft voor de kredietverlening door financiële instellingen. Het beperkte overgangsrecht heeft ook voor bestaande kredietportefeuilles van financiële instellingen gevolgen. (advies Raad van State 10 september 2012)

De Raad van State heeft gezien de grote maatschappelijke gevolgen gepleit voor een afzonderlijk wetsvoorstel *‘waarbij zonder tijdsdruk en eerst na consultatie van relevante partijen een weloverwogen afweging van de voor- en nadelen en de effecten van de voorgestelde maatregelen kan worden gemaakt’*.

De NVL sluit zich volledig aan bij dit advies van de Raad van State en doet een klemmend beroep om het voorgestelde artikel 22 bis Invorderingswet dat volgens de toelichting zou moeten gaan over *‘constructiebestrijding bodem(voor)recht’* te verwijderen uit het pakket fiscale maatregelen voor 2013. De NVL is graag bereid om, net als in 1999 bij het opstellen van het Leasebesluit, samen te werken aan een afgewogen regeling, bijvoorbeeld in het kader van een consultatie voorafgaande aan een afzonderlijk wetsvoorstel.

Met vriendelijke groet,

(get.)
Peter-Jan Bentein,
Secretaris-Generaal

Jan Kusters,
Voorzitter

Over NVL

De Nederlandse Vereniging van Leasemaatschappijen (NVL) behartigt sinds 1972 de belangen van de algemene leasemaatschappijen in Nederland. Deze leasemaatschappijen houden zich bezig met zogenoemde ‘equipment lease’. Zij (ver)leasen objecten als trucks en trailers, kranen, bussen, grondverzetmachines, industriële machines in de metaal-, hout- en kunststofverwerkende industrie, drukmachines, kopieermachines, computers en ICT-oplossingen. Gezamenlijk vertegenwoordigen zij een leasingportefeuille van ca. EUR 16 miljard.

Contact: voor nadere toelichting kunt u contact opnemen met het Secretariaat van de NVL op mailadres peterjan.bentein@nvl-lease.nl of tel. 0654 793 488